

Asia: VN/27731/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä EU:n muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen muodostavien säädösten täytäntöönpanemiseksi

Ei lausuttavaa

Ei lausuttavaa -toteaminen

-

Seulonta

Yleiset huomiot seulontamenettelystä

-

Viranomaiset ja tehtävienjako viranomaisten välillä

-

Seulontaviranomaisten toimivaltuudet

-

Seulottavan henkilön läsnäolo seulonnassa

-

Riippumaton perusoikeuksien seurantamekanismi seulontaan ja rajamenettelyyn

-

Henkilötietojen käsittely

-

Eurodac-järjestelmä

Eurodac- järjestelmää koskevat muutokset

-

Kansainvälistä suojelua koskevat menettelyt

Yleiset huomiot menettelyistä

-

Menettelyn alkuvaiheet

-

Maksuton oikeudellinen neuvonta / oikeusapu hallintomenettelyssä

-

Poikkeukset oikeuteen oleskella Suomen alueella hakemuksen tutkinnan ajan

Ehdotettu ulkomaalaislaki 102 § 2 momentti:

Esitysluonnoksen sivulla 77 (otsikko 3.4.5.) todetaan menettelyasetuksen 10 artiklan 4 kohdan mahdollisuudesta säätää poikkeuksia oikeuteen jäädä Suomen alueelle hallinnollisen menettelyn ajaksi, mitä Suomen lainsäädännössä ei ole tällä hetkellä. Esityksessä todetaan, että nykyisin vireillä oleva kansainvälisen suojelun hakemus on käytännössä estänyt tai vähintään viivyttänyt ulkomaalaisen luovuttamista tai siirtoa koskevan menettelyn etenemisen siksi aikaa, kun kansainvälistä suojelua koskevaan hakemukseen on tehty lainvoimainen päätös.

Rikosseuraamuslaitos mainitsee tässä yhteydessä, että tuomitun tahdonvastaisessa vankeusrangaistuksen täytäntöönpanon siirtomenettelyssä viivästyminen mainitusta syystä on tunnistettu. Kyse on kuitenkin ollut yksittäistapauksista, ei toistaiseksi laaja-alaisesta ilmiöstä. Rikosseuraamuslaitos pitää hyvänä lakiuudistuksena ehdotetun ulkomaalaislain 102 § 2 momentin poikkeuksia oikeuteen jäädä Suomen alueelle kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tutkinnan ajaksi (HE s. 255-258).

Ehdotettu ulkomaalaislaki 102 § 4 momentti:

Ehdotetun ulkomaalaislain 102 § 4 momentin mukaan Maahanmuuttovirasto antaisi tuomioistuimen pyynnöstä lausunnon ulkomaalaisen siirtoa koskevassa asiassa, kun siirto on otettu vireille Rikosseuraamuslaitoksen aloitteesta (HE s. 257). Vankeuden täytäntöönpanon EU-siirroissa tämä tuomioistuin olisi Helsingin hallinto-oikeus, jos ja vain silloin, kun tuomitun valitus on hallinto-oikeuden käsiteltävänä. Tässä yhteydessä on todettava, että EU-siirroissa asia pääsääntöisesti käsitellään Suomessa lainvoimaisesti ennen kuin Rikosseuraamuslaitos lähettää siirtoa koskevan pyynnön toiselle EU-jäsenvaltiolle. Vangin siirtäminen on mahdollista vasta, kuntoinen jäsenvaltio on tehnyt siirtoasiassa lopullisen päätöksensä. Tämä päätös olisi EU-tuomittujen siirtoa koskevan puitepäätöksen 2008/909/YOS mukaan tehtävä 90 päivässä. Käytännössä käsittelyaika toisessa valtiossa on ollut parista kuukaudesta yli vuoteen. Mikäli tahdonvastaisesti siirrettävä on anonut kansainvälistä suojelua, on hän useimmiten tehnyt anomuksensa vasta, kun toinen EU-jäsenvaltio on tehnyt päätöksensä tuomion siirrosta. Tuomittu pitäisi siirtää toiseen valtioon 30 päivän kuluessa. Tässä kohtaa asia ei enää voi olla Helsingin hallinto-oikeuden käsiteltävänä, kun asia on jo kuukausia aiemmin ratkaistu Suomessa ja Suomen osalta lainvoimaisesti. Itse siirtoa koskeva asia on kuitenkin vireillä vielä kauan Suomen lainvoimaisen ratkaisun jälkeen eli siihen saakka, kunnes tuomittu on

siirretty toiseen valtioon. Näin ollen tuomitun siirron tilanteissa ehdotettu ulkomaalaislain 102 §:n 4 momentin lausuntomenettelyä ei tulisi käytännössä juuri toteutettavaksi.

Myöskään tuomitun siirtoon toiseen pohjoismaahan ehdotettu ulkomaalaislain 102 §:n 4 momentti ei soveltuisi, sillä Rikosseuraamuslaitoksen esitykseen toiselle Pohjoismaalle tuomitun siirtämiseksi ao. valtioon ei ole olemassa lain 326/196 mukaan valitusoikeutta eikä Suomesta toiseen Pohjoismaahan tapahtuva siirto näin ollen voi tulla lainkaan tuomioistuimen käsiteltäväksi Suomessa.

Ottaen huomioon, että vain tuomioistuin voisi pyytää lausuntoja Maahanmuuttovirastolta, käytännössä vankeusrangaistuksen täytäntöönpanon siirtomenettelyt toisiin Pohjoismaihin ja EU-jäsenvaltioihin tarkoittavat, ettei ole mahdollista pyytää ja saada Maahanmuuttoviraston lausuntoa palautuskiellon huomioon ottamiseksi, eli siitä, onko siirtämiselle estettä toiseen Pohjoismaahan tai toiseen EU-jäsenvaltioon.

Turvalliset maat

-

Muutoksenhaku (valitusajat, valituskiellot ja tuomioistuinten määräajat)

-

Euroopan unionin kansalaisten kansainvälisen suojelun hakemukset

-

Turvapaikanhakijoiden työnteko-oikeus

Turvapaikanhakijoiden työnteko-oikeutta koskeva muutos

-

Pitkään oleskelleiden direktiivin muutos

Pitkään oleskelleiden direktiivin muutos

-

Vastaanotto

Yleiset huomiot liittyen vastaanottoon

-

Vastaanottopalvelujen saaja ja kesto

-

Vastaanottopalvelut (tunnistautuminen, vastaanottoraha, tilapäistä suojelua hakevien terveydenhuolto, vastaanottopalveluista perittävien maksujen takautuva perintä)

-

Vastaanottopalvelujen rajoittaminen ja peruuttaminen (alennettu vastaanottoraha, vastaanottopalvelujen peruuttaminen)

-

Liikkumisvapauden rajoittaminen (maantieteellinen kohdentaminen, liikkumisvapauden rajoittaminen)

-

Ehdotuksen vaikutukset ihmiskaupan uhreihin

-

Ilman huoltajaa olevien lasten edustajajärjestelmä

Edustajajärjestelmään ehdotetut muutokset, vastaanottolaki

-

Edustajajärjestelmään ehdotetut muutokset, kotoutumislaki

-

Terveydenhuoltolaki

Terveydenhuoltolakiin ehdotettu muutos

-

Muut muutokset

Sellaiset muita muutoksia koskevat huomiot, jotka eivät liity edellä esitettyihin teemoihin

-

Esitystä koskevat muut huomiot

Koko esitystä koskevat yleiset huomiot

-

Lokasaari Heidi
Rikosseuraamuslaitos